

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Factors Influencing Creative Leadership of Bachelor of Science Program Students,
Majoring in Aviation Safety Management, in the College of Aviation and Transportation,
Sripatum University

ธนากร เอี่ยมปาน

Thanakorn Eiampan

น.อ.ดร., อาจารย์ วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

College of Aviation and Transportation, Sripatum University

E mail: thanakorn.ei@spu.ac.th

Received: August 23, 2022

Revised: November 29, 2022

Accepted: December 2, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทุนจิตวิทยาเชิงบวก ภาวะผู้ตามและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ชั้นปีที่ 1 - 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 167 คน มีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิของชั้นปีที่ 1 - 4 และการเลือกตัวอย่างด้วยแบบการสุ่มแบบง่ายซึ่งใช้วิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ทุนจิตวิทยาเชิงบวก ภาวะผู้ตาม และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งหมดเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า

1. ทุนจิตวิทยาเชิงบวก ภาวะผู้ตาม และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
3. ตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง ความกล้าหาญ ความหวัง และการรับรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพของการพยากรณ์โดยใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่ในสมการสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ถูกต้อง ร้อยละ 77.2 ดังนั้นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.396 (\text{การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง}) + 0.314 (\text{ความกล้าหาญ}) + 0.134 (\text{ความหวัง}) + 0.144 (\text{การรับรู้ความสามารถ})$$

วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม สามารถนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้มาใช้ในการบริหาร การศึกษา โดยการวางแผน กำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร เป็นแนวทางในการ ออกแบบและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

คำสำคัญ: ทฤษฎีวิชาเชิงบวก ภาวะผู้ตาม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The purposes of this research were 1) to explore positive psychology capital, followership and creative leadership of students. 2) To find the relationship between positive psychology capital and followership and creative leadership of students. 3) to create a forecasting equation for creative leadership of students. The samples were 167 students from the bachelor of science program students, majoring in aviation safety management, in the College of Aviation and Transportation, Sripatum University, 1st-4th year in the 2nd semester, academic year 2021. There was a stratified sampling of the 1st-4th year and sampling by simple random sampling using lottery method. The research tool was a questionnaire consisting of personal factors, positive psychology capital, followership and creative leadership. The confidence of Cronbach's alpha coefficient for the entire edition was 0.98. Statistical analysis was done by Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research found that

1. The Overall and individual positive psychology capital, followership and creative leadership were at a high level.
2. Positive psychology capital and Followership were a high positive correlation with creative leadership.
3. Predictive variables influence creative leadership of bachelor of science program students, majoring in aviation safety management, in the College of Aviation and Transportation, Sripatum University. In order from most to least, they were Competence and Focus, Courage, Hope and Efficacy. The efficiency of forecasting using all independent variables included in the equation was able to accurately describe the variance of the dependent variable by 77.2%. Therefore, the forecast equation in standard score form was as follows

$$\hat{Z} = 0.396 (\text{Competence and Focus}) + 0.314 (\text{Courage}) + 0.134 (\text{Hope}) + 0.144 (\text{Efficacy})$$

The College of Aviation and Transportation Sripatum University could be used the results of this research in educational administration by planning, formulating policies, promoting and supporting the teaching and learning of the curriculum. It was a guideline for designing and organizing various activities and developing creative leadership of Bachelor of Science program students, majoring in aviation safety management, in the College of Aviation and Transportation Sripatum University.

Keywords: Positive Psychology Capital, Followership, Creative Leadership

บทนำ

แผนการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศไทย พ.ศ.2564 - 2570 ใช้ในการขับเคลื่อนภาคอุดมศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในวัยเรียนที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยทำงาน การเตรียมและพัฒนาคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 มีแนวทางดำเนินการพัฒนาบัณฑิตพันธุ์ใหม่ด้วยการปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยมีเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนาประเทศของกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมการบิน [1] รัฐบาลยังคงดำเนินโครงการที่ช่วยสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมการบินอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถของท่าอากาศยานในประเทศไทย แผนแม่บทห้วงอากาศและการเดินอากาศแห่งชาติ โครงการและมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานและการซ่อมบำรุงอากาศยาน [2] มหาวิทยาลัยศรีปทุม จัดตั้งวิทยาลัยการบินและคมนาคม โดยเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการความปลอดภัยการบิน เพื่อเตรียมพร้อมบุคลากรในการทำงาน เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาแล้วสามารถทำงานด้านความปลอดภัยการบินในอุตสาหกรรมการบินและเรียนต่อหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีได้ โดยกำหนดพฤติกรรมหลักของนักศึกษา คือ ภาวะผู้นำ โดยมีความสอดคล้องกับองค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization) [3] ได้กล่าวว่า สมรรถนะหลักของบุคคลด้านการบินที่กำหนดพฤติกรรมของการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่สำคัญมาก โดยผู้นำต้องเป็นบุคคลที่สามารถสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือบรรยากาศการทำงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลในองค์กรได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นความสามารถในการปรับตัว ความร่วมมือและความเชื่อมโยงที่ไร้พรมแดน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีความสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยสรุปว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ ประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทุนจิตวิทยาเชิงบวก และภาวะผู้ตาม

ตั้งแต่ต้นปี 2563 เชื้อไวรัสโควิด-19 เริ่มมีการแพร่ระบาด ส่งผลให้เกิดภาวะวิกฤตทางด้านสาธารณสุขและการขนส่งทางอากาศ ทำให้มีจำนวนผู้โดยสารลดลงซึ่งส่งผลต่อธุรกิจการบิน ซึ่งองค์กรการบินต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้และต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานในด้านต่าง ๆ และลักษณะที่สำคัญของบุคลากรที่ต้องมี คือ ภาวะผู้นำ จากสถานการณ์ภาวะวิกฤตเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ ผู้วิจัยจึงตระหนักและเห็นความสำคัญจึงเสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เหมาะสมกับสถานการณ์นี้ ซึ่งสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้แม้ว่าองค์กรจะมีข้อจำกัดต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ [4] กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีพฤติกรรมในการนำและประสานงานผู้อื่นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ การมีจินตนาการสร้างบรรยากาศ โดยการคิดนอกกรอบด้วยวิธีการใหม่ ๆ และสอดคล้องกับ กิตติกร ธรรมกิจวัฒน์ [5] กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจ ประสานงานและนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์จินตนาการ และความยืดหยุ่นด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับการจัดตั้งวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการความปลอดภัยการบิน ที่สำคัญ คือ เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในเชิงวิชาการ และสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการที่ดีมีคุณภาพในระดับ

มาตรฐานสากล ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีความเป็นเลิศในวิชาชีพทางวิชาการและเทคโนโลยีด้านการบินและคมนาคมควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพในระดับสากล เป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก จึงดำเนินการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจทุนจิตวิทยาเชิงบวก ภาวะผู้ตามและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานเพื่อการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

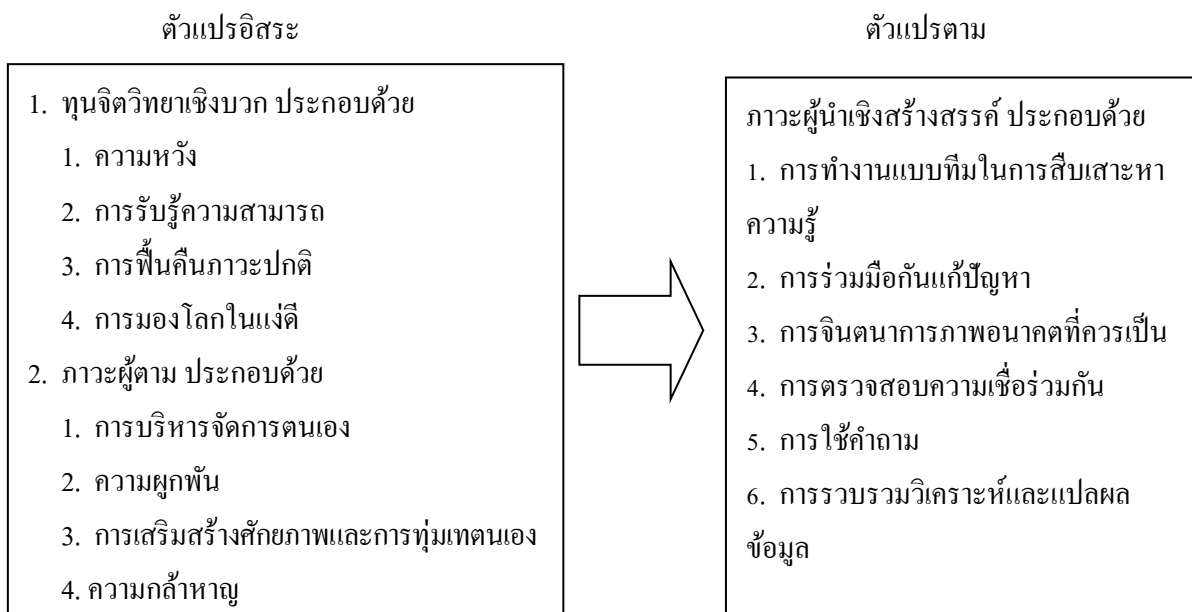
สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ปัจจัยทุนจิตวิทยาเชิงบวกอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

โดยภาพรวม

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ปัจจัยภาวะผู้ตามอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Ash and Persall [6] ทฤษฎีภาวะผู้ตามของ Kelly [7] และทฤษฎีทุนจิตวิทยาเชิงบวกของ Luthans and et al [8] แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ชั้นปีที่ 1 - 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 288 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ชั้นปีที่ 1 - 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของธานินทร์ ศิลป์จารุ [9] ได้จำนวน 167 คน มีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ของชั้นปีที่ 1 - 4 และการเลือกตัวอย่างด้วยแบบการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งใช้วิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ (1) เพศ และ (2) ระดับการศึกษา โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ได้แก่ (1) ทุนจิตวิทยาเชิงบวก จำนวน 16 ข้อ (2) ภาวะผู้ตาม จำนวน 16 ข้อ และ (3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 24 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่

1. ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีความสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยสรุปว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ ประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทุนจิตวิทยาเชิงบวก และภาวะผู้ตาม และศึกษาแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Ash and Persall [6] ทฤษฎีภาวะผู้ตามของ Kelly [7] และทฤษฎีทุนจิตวิทยาเชิงบวกของ Luthans and et al [8]

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามเพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานของแนวคิดทฤษฎี

3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง

4. การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม มีเท่ากับ 1.0

4.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการทดสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลจากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทุกตัวแปรรวมกันเท่ากับ 0.98

5. ดำเนินการจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา โดยใช้ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูล ทุนจิตวิทยาเชิงบวก ภาวะผู้ตาม และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
4. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สำหรับการสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน [10] ได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ต้องมีระดับการวัดเป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale)
2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม ซึ่งใช้ค่า Zero order เป็นหลัก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละตัวมากกว่า +0.21 ขึ้นไป
3. การแจกแจงของตัวแปรตามเป็นแบบโค้งปกติ (Normal Distribution)
4. การทดสอบภาวะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวนั้นต้องไม่มีปัญหาเรื่องมีความสัมพันธ์กันสูงมากจนเกือบจะเป็นตัวเดียวกัน (Multicollinearity) จากการพิจารณาค่า Tolerance และค่า VIF ของตาราง Collinearity Statistics โดยตัวแปรอิสระต้องมีค่า VIF ไม่มากกว่า 10 และค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรเป็นอิสระจากกัน (ไม่มีภาวะ Multicollinearity)

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมา เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 และรองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

2. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทุนจิตวิทยาเชิงบวกภาวะผู้ตามและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ทุนจิตวิทยาเชิงบวก โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ทุนจิตวิทยาเชิงบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) การมองโลกในแง่ดี ($\bar{X}=4.19$) (2) ความหวัง ($\bar{X}=4.14$) (3) การรับรู้ความสามารถ ($\bar{X}=4.11$) และ (4) การฟื้นคืนภาวะปกติ ($\bar{X}=4.03$)

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้ตามโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ภาวะผู้ตามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) ความกล้าหาญ ($\bar{X}=4.16$) (2) ความผูกพัน ($\bar{X}=4.16$) (3) การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง ($\bar{X}=4.13$) และ (4) การบริหารจัดการตนเอง ($\bar{X}=4.02$)

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน ($\bar{X}=4.33$) (2) การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X}=4.30$) (3) การร่วมมือกันแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.30$) (4) การจินตนาการภาพอนาคตที่ควรเป็น ($\bar{X}=4.16$) (5) การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ($\bar{X}=4.12$) และ (6) การใช้คำถาม ($\bar{X}=4.03$)

2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ตัวแปร	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
1. ทุนจิตวิทยาเชิงบวก	0.784**
1.1 ความหวัง	0.664**
1.2 การรับรู้ความสามารถ	0.723**
1.3 การฟื้นคืนภาวะปกติ	0.653**
1.4 การมองโลกในแง่ดี	0.689**
2. ภาวะผู้ตาม	0.845**
2.1 การบริหารจัดการตนเอง	0.640**
2.2 ความผูกพัน	0.705**
2.3 การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง	0.818**
2.4 ความกล้าหาญ	0.812**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวกและภาวะผู้ตามกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า

1. ทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.784) โดยมีรายละเอียด ได้แก่

1.1 ความหวังมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.664)

1.2 การรับรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.723)

1.3 การฟื้นคืนภาวะปกติมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.653)

1.4 การมองโลกในแง่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.689)

2. ภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.845) โดยมีรายละเอียด ได้แก่

2.1 การบริหารจัดการตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.640)

2.2 ความผูกพันมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.705)

2.3 การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.818)

2.4 ความกล้าหาญมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.812)

2.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้แก่

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ตัวแปร พยากรณ์	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Correlations	Collinearity		
	Coefficients		Coefficients				Zero-order	Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta						
(ค่าคงที่)	0.505	0.167		3.031	0.003**				
X ₂₃	0.349	0.055	0.396	6.302	0.000**	0.818	0.356	2.810	
X ₂₄	0.292	0.062	0.314	4.685	0.000**	0.812	0.313	3.198	
X ₁₁	0.130	0.052	0.134	2.508	0.013*	0.664	0.495	2.019	
X ₁₂	0.124	0.051	0.144	2.430	0.016*	0.723	0.404	2.478	
R = 0.879 R ² = 0.772 Adjust R ² = 0.766 SE _{Est} = 0.267 F = 137.053*									

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้กำหนดอักษรย่อที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

X₂₃ หมายถึง การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง

X₂₄ หมายถึง ความกล้าหาญ

X₁₁ หมายถึง ความหวัง

X₁₂ หมายถึง การรับรู้ความสามารถ

ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (ตารางที่ 2) ได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ต้องมีระดับการวัดเป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale)

ผลการการวิเคราะห์ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีระดับการวัดเป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale)

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม ซึ่งใช้ค่า Zero order เป็นหลัก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละตัวมากกว่า +0.21 ขึ้นไป

ผลการการวิเคราะห์ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันพอที่จะเข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยพหุได้ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

3. การแจกแจงของตัวแปรตามเป็นแบบโค้งปกติ (Normal Distribution)

ผลการการวิเคราะห์ การทดสอบโดยใช้ Kolmogorov - Smirnov Test พบว่า มีนัยสำคัญของการทดสอบ Sig. = 0.199 และ Kolmogorov - Smirnov test มีค่าเท่ากับ 1.074 ซึ่งมากกว่านัยสำคัญที่กำหนดไว้ (Sig. > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแจกแจงของตัวแปรตามมีความเป็นปกติ (Normality) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

4. การทดสอบภาวะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวนั้น ต้องไม่มีปัญหาเรื่องมีความสัมพันธ์กันสูงมากจนเกือบจะเป็นตัวเดียวกัน (Multicollinearity) จากการพิจารณา ค่า Tolerance และค่า VIF ของตาราง Collinearity Statistics โดยตัวแปรอิสระต้องมีค่า VIF ไม่มากกว่า 10 และค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรเป็นอิสระจากกัน (ไม่มีภาวะ Multicollinearity)

ผลการวิเคราะห์ ไม่มีความสัมพันธ์กันเองระหว่างคู่ตัวแปร (Multicollinearity) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Y) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า มีตัวแปรต้นเพียง 4 ตัว ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (X₂₃) ความกล้าหาญ (X₂₄) ความหวัง (X₁₁) และการรับรู้ความสามารถ (X₁₂) ที่สามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ประสิทธิภาพของการพยากรณ์โดยใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่ในสมการสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ถูกต้องร้อยละ 77.2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.879 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.505 + 0.349(\text{การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง}) + 0.292(\text{ความกล้าหาญ}) + 0.130(\text{ความหวัง}) + 0.124(\text{การรับรู้ความสามารถ})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.396(\text{การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง}) + 0.314(\text{ความกล้าหาญ}) + 0.134(\text{ความหวัง}) + 0.144(\text{การรับรู้ความสามารถ})$$

3. สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย

3.1 สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า ทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.784)

ดังนั้นยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1 สรุปได้ว่า ทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

3.2 สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า ภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.845)

ดังนั้นยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2 สรุปได้ว่า ภาวะผู้ตามมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

3.3 สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ปัจจัยทุนจิตวิทยาเชิงบวกอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Y) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$Z = 0.396$ (การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง) + 0.314 (ความกล้าหาญ) + 0.134 (ความหวัง) + 0.144 (การรับรู้ความสามารถ)

จากสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ปัจจัยทุนจิตวิทยาเชิงบวก ได้แก่ ความหวัง (X_{11}) และการรับรู้ความสามารถ (X_{12}) มีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ดังนั้นยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 3 สรุปได้ว่า ปัจจัยทุนจิตวิทยาเชิงบวกอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

3.4 สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ปัจจัยภาวะผู้ตามอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Y) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$Z = 0.396$ (การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง) + 0.314 (ความกล้าหาญ) + 0.134 (ความหวัง) + 0.144 (การรับรู้ความสามารถ)

จากสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ปัจจัยภาวะผู้ตาม ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (X_{23}) ความกล้าหาญ (X_{24}) มีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

ดังนั้นยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 4 สรุปได้ว่า ปัจจัยภาวะผู้ตามอย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษามีทุนจิตวิทยาเชิงบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ภาวะวิกฤตเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ ซึ่งสามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานในองค์กรให้สูงขึ้น แม้ว่าสภาพขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Ardichvili [11] ได้กล่าวว่า อาชีพที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทุนจิตวิทยาเชิงบวกจะมีความสำคัญมากกว่าการประกอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะทางเทคนิคและความรู้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำงานด้านความปลอดภัยในองค์กรที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับงานทุก ๆ ส่วนในองค์กร และจากการศึกษางานวิจัยของ สัตยชาติ พรหมคง [12] ได้กล่าวว่า ทุนทางจิตวิทยาด้านบวกมีผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัท ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พนักงานของบริษัทที่มีจิตวิทยาดีด้านบวกในระดับมาก และส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากด้วย ดังนั้นนักศึกษามีทุนจิตวิทยาเชิงบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนักศึกษาทำงานในองค์กรการบินมีแนวโน้มที่จะทำให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

2. นักศึกษามีภาวะผู้ตามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวงศา กาญจนพาที [13] ได้กล่าวว่า ภาวะผู้ตามมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเชษฐ์ มั่งแก้ว [14] กล่าวว่า ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้องกับ Kelly [7] ได้กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กร 90% เกิดจากการทำงานของผู้ตามเป็นหลัก ส่วนอีก 10% เป็นผลงานของผู้นำ

ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้นำเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร แต่ผู้ตามมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรไม่น้อยไปกว่าผู้นำเช่นกัน

3. ผลการวิจัยได้สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.396 (\text{การเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง}) + 0.314 (\text{ความกล้าหาญ}) + 0.134 (\text{ความหวัง}) + 0.144 (\text{การรับรู้ความสามารถ})$$

จากสมการพยากรณ์ อธิบายว่า ตัวแปรพยากรณ์ในการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (2) ด้านความกล้าหาญ (3) ด้านความหวัง และ (4) ด้านการรับรู้ความสามารถ ดังนั้นเมื่อมีการจัดกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอนทั้งสี่ด้านนี้จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้

ปัจจุบันวิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ใช้หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) มีวิชา การค้นหาช่วยชีวิตและการฝึกการยังชีพ (Search and Rescue and Survival) โดยคำอธิบายรายวิชา “การค้นหาและช่วยชีวิตตามมาตรการที่องค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ได้กำหนดไว้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเดินอากาศ และการฝึกปฏิบัติในการยังชีพภายหลังอากาศยานประสบอุบัติเหตุ” และมีกิจกรรมเสริมรายวิชาภาคปฏิบัติ คือ “กิจกรรมการฝึกการยังชีพ”

กิจกรรมการฝึกการยังชีพ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสอนให้รู้จักใช้ชีวิตและเอาตัวรอดได้ในสถานการณ์ยากลำบาก และเตรียมพร้อมด้านร่างกายและจิตใจในการใช้ชีวิต เช่น ยามสงคราม มีการสู้รบ การกิจที่ต้องอยู่ในป่าเพื่อทำการศึกษารายละเอียดและสำรวจ หรือกิจกรรมการเดินป่าเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน

2. เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ความรู้ความสามารถ (2) ความกล้าหาญ (3) การตัดสินใจ (4) ความอดทน และ (5) การทำงานเป็นทีม

กิจกรรมการฝึกการยังชีพ ประกอบด้วย (1) การเดินทางไกลเวลากลางวันและกลางคืน (2) การกระโดดหอสูง 34 ฟุต (3) การทำอาหารแบบชาวป่า ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กิจกรรมการฝึกการยังชีพ

จาก “กิจกรรมการฝึกการยังชีพ” มีสมรรถนะของนักศึกษาจากการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะที่สอดคล้องกับผลการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความกล้าหาญ และด้านการรับรู้ความสามารถ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า “กิจกรรมการฝึกการยังชีพ” นี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ในการดำเนินการของ “กิจกรรมการฝึกการยังชีพ” เพื่อเป็นการสร้างสมรรถนะของนักศึกษาจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง และ (2) ด้านความหวัง และดำเนินการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาหลังจากจบกิจกรรมนี้ เช่น การประเมินความสามารถในการพัฒนาตนเอง การประเมินสภาวะแรงจูงใจทางบวก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความปลอดภัยการบิน วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม (จากสมการพยากรณ์) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุงหลักสูตรการสอน โดยการสร้างกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในด้านต่อไปนี้ (1) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (2) ด้านความกล้าหาญ (3) ด้านความหวัง และ (4) ด้านการรับรู้ความสามารถ
2. วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ควรให้อาจารย์ผู้สอนสอนเพิ่มเติมในรายวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาในด้านต่อไปนี้ (1) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (2) ด้านความกล้าหาญ (3) ด้านความหวัง และ (4) ด้านการรับรู้ความสามารถ

3. วิทยาลัยการบินและคมนาคม มหาวิทยาลัยศรีปทุม ควรให้อาจารย์ผู้สอนประเมินการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในด้านต่อไปนี้ (1) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการทุ่มเทตนเอง (2) ด้านความกล้าหาญ (3) ด้านความหวัง และ (4) ด้านการรับรู้ความสามารถ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรการบิน เพราะว่าการบินเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น กฎระเบียบ เทคโนโลยี ซึ่งทำให้นักบินต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อสามารถทำงานด้วยความปลอดภัยและอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผศ.ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับคำแนะนำ รวมทั้งการแก้ไขงานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม สำหรับทุนอุดหนุนการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา, *แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570*, กรุงเทพฯ: บริษัท ภาคพิมพ์ จำกัด, 2564.
- [2] สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, “รายงานสภาวะอุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย พ.ศ. 2563”, [Online]. Available: <https://www.caat.or.th/th/archives/50990>. [Accessed: 1 มีนาคม 2565]
- [3] International Civil Aviation Organization, *Manual of Evidence based Training (Doc 9995AN/497)*, Montréal: International Civil Aviation Organization, 2013.
- [4] ชีระ รุณเจริญ, *กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้*, กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2554.
- [5] กิตติกร ธรรมกิจวัฒน์, “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์”, ภาคนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม, 2562.
- [6] Ash and Persall, *The principal as Chief Learning Officer, The New Work of Formative Leadership*, Birmingham: Stanford University, 2007.
- [7] Kelley R. E, *The power of followership*, New York: Doubleday, 1992.
- [8] Luthans F. and et al, “Positive psychological capital: measurement and relationship with performance and satisfaction,” *Personnel psychology*, vol. 60, no. 3, pp. 541-572, 2007.
- [9] ชานินทร์ ศิลป์จารุ, *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*, กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2552.

- [10] พงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์ส์, “การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง Linear Regression Analysis Primary Agreement’s Test,” *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, ปีที่ 7, ฉบับที่ 2, หน้า 20-37, กรกฎาคม – ธันวาคม, 2560.
- [11] Ardichvili A, “Invited reaction: Meta-analysis of the impact of psychological capital on employee attitudes, behaviors, and performance”, *Human Resource Development Quarterly*, vol. 22, no. 2, pp. 153-156, 2011.
- [12] สัญชาติ พรมคง, “ทุนทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัท โฮม โปรดักส์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)”, การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี, 2561.
- [13] วรางคณา กาญจนพาทิ, “ภาวะผู้นำและภาวะผู้ตามที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลองค์กร: กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตวิชาเอกการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี, 2556.
- [14] วีรเชษฐ์ มั่งแ้วน, “ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม, 2562.